

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2017 m. birželio 12 d.
(OR. en)

9298/17

ECOFIN 403
UEM 152
SOC 383
EMPL 297
COMPET 400
ENV 499
EDUC 227
RECH 183
ENER 222
JAI 481

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Komisijos dok. Nr.:	ST 9243/17 ECOFIN 374 UEM 123 SOC 352 EMPL 267 COMPET 369 ENV 469 EDUC 197 RECH 153 ENER 193 JAI 444 - COM(2017) 507 final
Dalykas:	Rekomendacija dėl TARYBOS REKOMENDACIJOS dėl 2017 m. Airijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2017 m. Airijos stabilumo programos

Delegacijoms pridedamas pirmiau nurodytas Komisijos pasiūlymu (dok. COM(2017) 507 final) grindžiamas Tarybos rekomendacijos projektas, kurį peržiūrėjo ir dėl kurio susitarė įvairūs Tarybos komitetai.

TARYBOS REKOMENDACIJA

... m. ... d.

dėl 2017 m. Airijos nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2017 m. Airijos stabilumo programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo¹, ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo², ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadą,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

² OL L 306, 2011 11 23, p. 25.

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

- (1) 2016 m. lapkričio 16 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2017 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. 2017 m. kovo 9–10 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino metinėje augimo apžvalgoje nustatytus prioritetus. 2016 m. lapkričio 16 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė įspėjimo mechanizmo ataskaitą, kurioje Airija nurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Tą pačią dieną Komisija taip pat priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos; tą rekomendaciją Europos Vadovų Taryba patvirtino 2017 m. kovo 9–10 d. 2017 m. kovo 21 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos (toliau – euro zonai skirta rekomendacija)³;
- (2) kaip valstybė narė, kurios valiuta yra euro, atsižvelgdama į glaudžias ekonominės ir pinigų sąjungos šalių ekonomikos sąsajas, Airija turėtų užtikrinti, kad euro zonai skirta rekomendacija būtų visiškai ir laiku įgyvendinta, kaip nurodyta toliau išdėstytose 1–3 rekomendacijose;
- (3) 2017 m. vasario 22 d. paskelbta 2017 m. Airijos ataskaita. Joje įvertinta Airijos pažanga, padaryta įgyvendinant 2016 m. liepos 12 d. Tarybos priimtas šaliai skirtas rekomendacijas, veiksmai, kurių Airija ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais priimtas šaliai skirtas rekomendacijas, ir Airijos pažanga siekiant nacionalinių tikslų pagal strategiją „Europa 2020“; Į ją įtraukti ir nuodugnios apžvalgos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį rezultatai, kurie taip pat buvo paskelbti 2017 m. vasario 22 d.;

³ OL C 92, 2017 3 24, p. 1.

- (4) Remdamasi savo analize, Komisija padarė išvadą, kad Airijoje yra susidarę makroekonominiai disbalansai. Visų pirma šiems disbalansams būdinga didelė išorės, valstybės ir privačiojo sektoriaus skola (tiek namų ūkių, tiek ne finansų bendrovių), todėl Airija neapsaugota nuo neigiamų sukrėtimų. Bankai vis dar susiduria su dideliu neveiksnių paskolų lygiu, tačiau yra gerai kapitalizuoti, ir jų pelningumas, nors vis dar mažas, palaipsniui didėja. Būsto kainos auga ir vis dar tebėra pasiūlos suvaržymų. Ne finansų bendrovių skola per 2015 m. sumažėjo, tačiau vis vien yra didesnė nei 2014 m. pabaigoje. Namų ūkių skola 2015 m. sumažėjo, o valstybės skola užtikrintai mažėja. Airijos neigiama grynoji tarptautinių investicijų pozicija iki 2015 m. sparčiai mažėjo, tačiau paskui vėl pradėjo didėti, iš dalies dėl lygio pasikeitimo 2015 m. Tačiau rizika vidaus sektoriaus išorės tvarumui, atrodo, negresia. Neveiksnių paskolų per praėjusius metus mažėjo, tačiau mažėjimo tempas 2016 m. pabaigoje šiek tiek sulėtėjo. Nekilnojamojo turto kainos 2015 m. toliau didėjo, tačiau šiuo metu nėra svarių pervertinimo įrodymų. Pastaraisiais metais buvo imtasi politikos priemonių siekiant šalinti visų rūšių disbalansą, į kurį buvo atkreiptas dėmesys, be kita ko, bankų sektoriuje (patobulinta reguliavimo sistema, imtasi priemonių siekiant spręsti didelio neveiksnių paskolų lygio problemą). Vyriausybė ėmėsi keleto svarbių priemonių siekdama spręsti nepakankamos pasiūlos būsto rinkoje problemą, tačiau prireiks laiko jų poveikiui pajusti;
- (5) Airija pateikė 2017 m. nacionalinę reformų programą 2017 m. balandžio 13 d., o 2017 m. stabilumo programą – 2017 m. gegužės 2 d. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos vienu metu;

- (6) į atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas atsižvelgta sudarant 2014–2020 m. Europos struktūrinių ir investicijų fondų (toliau – ESI fondai) programas. Kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013⁴ 23 straipsnyje, Komisija, jei tai būtina siekiant remti atitinkamų Tarybos rekomendacijų įgyvendinimą, gali paprašyti valstybės narės peržiūrėti savo partnerystės sutartį ir susijusias programas bei pasiūlyti jų pakeitimų. Kaip naudotusi šia nuostata, Komisija išsamiau nurodė Priemonių, kuriomis ESI fondų veiksmingumas siejamas su patikimu ekonomikos valdymu, taikymo gairėse;
- (7) šiuo metu Airijai taikoma Stabilumo ir augimo pakto prevencinė dalis ir pereinamojo laikotarpio skolos taisyklė. 2017 m. stabilumo programoje Vyriausybė numato, kad 2017 m. nominalus deficitas siek tiek sumažės – iki 0,4 % BVP, o toliau laipsniškai mažės ir 2021 m. virs 1,0 % BVP pertekliumi. Vidutinės trukmės biudžeto tikslą – 0,5 % BVP struktūrinį deficitą – numatoma pasiekti nuo 2018 m. Stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus bendrosios skolos santykis su BVP sumažės iki 72,9 % 2017 m. ir toliau mažės iki 65,2 % 2020 m. Makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos tos biudžeto projekcijos, yra tikėtinas. Vis dėlto priemonės, kurių reikia norint pasiekti planuojamus deficito tikslus 2018 m. ir vėliau, nėra pakankamai konkretizuotos;
- (8) 2016 m. liepos 12 d. Taryba rekomendavo Airijai 2017 m. užtikrinti 0,6 % BVP metinį fiskalinį koregavimą siekiant vidutinės trukmės biudžeto tikslo. Remiantis Komisijos 2017 m. pavasario prognoze, esama rizikos, kad 2016 m. ir 2017 m. laikotarpiu bus smarkiai nukrypta nuo rekomenduojamo fiskalinio koregavimo;

⁴ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

- (9) atsižvelgiant į fiskalinę Airijos padėtį, visų pirma jos skolą, numatoma, kad 2018 m. šalis toliau vykdys koregavimą siekdama vidutinės trukmės biudžeto tikslo – 0,5 % BVP struktūrinio deficito. Pagal bendrai sutartą koregavimo matricą taikant Stabilumo ir augimo paklą, tas koregavimas būtinas, kad grynųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų⁵ nominalusis augimas 2018 m. neviršytų 2,4 %. Tai atitiktų 0,6 % BVP metinį struktūrinį koregavimą. Remiantis išlaidų kriterijumi, koregavimas reikalingas siekiant atsižvelgti į orientacinio 10 metų potencialaus augimo tempo iškraipymą, kuris atsirado dėl itin didelio realiojo BVP augimo 2015 m. Komisijos taikytas metodas atitiko Airijos valdžios institucijų savo 2017 m. biudžeto skaičiavimuose taikytą metodą – jį rėmėsi vidutiniu 2014 m. ir 2016 m. potencialaus augimo rodikliu. Jeigu politika nesikeis, esama rizikos, kad 2017 m. ir 2018 m. laikotarpiu nuo to reikalavimo bus kiek nukrypta. Kartu prognozuojama, kad 2017 m. ir 2018 m. Airija laikysis pereinamojo laikotarpio skolos taisyklės. Apskritai Taryba mano, kad visų pirma 2017 m. reikės papildomų priemonių siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi Stabilumo ir augimo pakto nuostatų. Atsižvelgiant į Airijos dabartines ciklo sąlygas ir išaugusią išorės riziką, būtų apdairu bet kokias nenumatytas pajamas naudoti tolesniam valdžios sektoriaus bendrosios skolos santykio mažinimui. Tačiau, kaip numatyta Reglamente (EB) Nr. 1466/97, vertinant biudžeto planus ir rezultatus reikėtų atsižvelgti į valstybės narės biudžeto balansą pagal ciklo sąlygas. Kaip primenama Komisijos komunikate, kuris pridedamas prie šių konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų, vertinant 2018 m. biudžeto planų projektus, o vėliau – 2018 m. biudžeto rezultatus, reikės tinkamai atsižvelgti į tikslą siekti fiskalinės krypties, kuri padėtų ir stiprintų vykstantį atsigavimą, ir užtikrinti Airijos viešųjų finansų tvarumą. Šiame kontekste Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija ketina atlikti bendrą vertinimą pagal Reglamentą (EB) Nr. 1466/97, visų pirma atsižvelgdama į Airijos ciklinę padėtį;

⁵ Grynąsias valdžios sektoriaus išlaidas sudaro bendrosios valdžios sektoriaus išlaidos, atėmus išlaidas palūkanoms, su Sąjungos programomis, kurios visiškai finansuojamos iš gautų Sąjungos lėšų, susijusias išlaidas ir išlaidas, atsirandančias dėl nediskrecinių su bedarbio pašalpomis susijusių pokyčių. Valstybės finansuojamas bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas subalansuojamas per 4 metų laikotarpį. Įskaičiuojamos diskrecinės su pajamomis susijusios priemonės arba įstatymais nustatytas pajamų padidėjimas. Vienkartinės priemonės, susijusios tiek su pajamomis, tiek su išlaidomis, neįskaičiuojamos.

- (10) nors ekonomika atsigauna patikimai, o gamybos apimtis ateinančiais metais turėtų didėti stabiliau tempu, perspektyvos tapo mažiau aiškos, ir tai kelia riziką vis dar silpniems viešiesiems finansams. Todėl reikėtų dėti daugiau pastangų, kad pajamos taptų atsparesnės ekonomikos svyravimams ir neigiamiems sukrėtimams. Šiuo tikslu reikėtų paankstinti pasiūlymo sukurti Lietingos dienos fondą (angl. *Rainy-Day Fund*) įgyvendinimą ir sumažinti priklausomybę nuo labai koncentruotų ir kintamų pajamų šaltinių. Ekonominio nestabilumo sąlygomis pajamų stabilumą didina subalansuota įvairių šaltinių mokesčių sudėtis ir platesnės mokesčių bazės. Vis dėlto pastaraisiais metais dėta nedaug pastangų išplėsti mokesčių bazę, o naujausiose mokesčių srityse priemonėse daugiausia dėmesio buvo skirta mokesčių mažinimui ir lengvatoms. Paskelbta apie sistemingą įvairių prekių pardavimui taikomų lengvatinių PVM tarifų sąnaudų ir naudos įvertinimą, tačiau jis dar neatliktas. Periodiniai nekilnojamojo turto mokesčiai laikomi vienu iš ekonomikos augimui palankiausių pajamų šaltinių. Tačiau Airijos pajamos iš nekilnojamojo turto 2014 m. sudarė tik 1,0 % BVP, palyginti su 1,6 % Sąjungos vidurkiu. Laipsniškas turto vertės indeksavimas padėtų sušvelninti vietos nekilnojamojo turto mokesčio taikymą, išvengiant staigaus mokestinių įsipareigojimų padidėjimo, kai turtas bus perkainotas 2019 m. Skirtingas kelių eismo dalyviams taikomas dyzelino ir benzino apmokestinimas yra nepagrįstas aplinkosauginiu požiūriu;
- (11) anksčiau išsamiose išlaidų apžvalgose daugiausia dėmesio būdavo skiriama valdžios sektoriaus išlaidų mažinimui, kad būtų laikomasi bendrų fiskalinių tikslų. Išlaidų programų rezultatyvumas ir efektyvumas retai vertintas – tai galiausiai susilpnino daugiamečių išlaidų planų patikimumą. Tinkamai parengus išlaidų peržiūrą, laikantis bendrųjų Euro grupės principų, pagerėtų išlaidų kontrolė ir atsirastų išteklių, kuriuos būtų galima skirti itin reikalingoms viešosioms investicijoms į ekonomikos augimo skatinimą. Atliekant išlaidų peržiūrą visų pirma turėtų būti vertinamas sveikatos priežiūros sektoriaus išlaidų efektyvumas. Airija pradėjo taikyti keletą svarbių veiksmingumą didinančių priemonių, pvz., su farmacijos pramone sudarė išlaidų mažinimo susitarimą, įdiegė finansų valdymo sistemą, e. sveikatos priemonę ir veikla grindžiamą finansavimą. Vis dėlto galėtų būti padaryta daugiau, pvz., stiprinant pirminės priežiūros tarpininkės vaidmenį mažinant pernelyg didelį Airijos ligoninių darbo krūvį. Visuotinės vienpakopės sveikatos priežiūros sistemos kūrimo veiksmai yra fragmentiški ir jiems trūksta visa apimančios vizijos;

- (12) dar yra sunkumų skatinant tvarų ir integracinį ekonomikos augimą, kuris būtų naudingas visoms visuomenės grupėms. 2017 m. balandžio mėn. nedarbo lygis siekė 6,4 % ir buvo mažesnis už Sąjungos vidurkį. Tačiau mažas daugelio namų ūkių darbo intensyvumas kelia susirūpinimą, kad ekonomikai toliau atsigaunant kai kurie asmenys lieka nuošalyje. 2013–2015 m. gyventojų, gyvenančių mažo arba labai mažo darbo intensyvumo namų ūkiuose, dalis sumažėjo 15 %, o bendras nedarbo lygis per tą patį laikotarpį sumažėjo 28 %. Apskritai gerovės sistema veikė tinkamai – skurdas ir nelygybė sumažėjo, be to, Airija ėmėsi priemonių užimtumui skatinti laipsniškai nutraukiant pašalpas ir papildomas išmokas. Tačiau tebėra kliūčių integraciniam augimui. Žemos, vidutinės ir aukštos kvalifikacijos darbuotojų užimtumo lygio skirtumai yra vieni didžiausių Sąjungoje. Kai kuriose srityse atsirado įgūdžių paklausos ir pasiūlos neatitiktis ir kvalifikuotų darbuotojų trūkumas, o kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo galimybių nepakanka. Darbo rinkos ir socialinės problemos rodo, kad svarbu laikytis integruoto požiūrio į labiausiai nuo darbo rinkos nutolusių asmenų mokymą ir įtraukimą į darbo rinką. Be to, susirūpinimą tebekelia teikiamų vaikų priežiūros paslaugų kokybė, įskaitant galimybę naudotis visos dienos priežiūros paslaugomis. Grynosios vaikų priežiūros išlaidos, išreikštos darbo užmokesčio procentine dalimi, Airijoje yra vienos didžiausių Sąjungoje. Kokybiškų visos dienos vaikų priežiūros paslaugų prieinamumas ir kaina kliudo moterims dalyvauti darbo rinkoje ir varžo pastangas mažinti vaikų skurdą, kuris siek tiek sumažėjo, tačiau tebėra aukštesnis už Sąjungos vidurkį;

- (13) siekiant skatinti ilgalaikį ir subalansuotą augimą būtina patenkinti infrastruktūros poreikius. Dėl ekonomikos krizės pasikeitė bendrų valdžios sektoriaus išlaidų sudėtis – pereita nuo investicijų prie einamųjų išlaidų. Tai, kad daug metų buvo smarkiai mažinamos valdžios sektoriaus investicijos, padarė neigiamą poveikį infrastruktūros tinkamumui ir kokybei. Valdžios sektoriaus išlaidų pokytis turėjo įtakos ir viešojo sektoriaus paramai moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai, o tai galėjo atsiliepti MVĮ konkurencingumui. Pagal viešąsias investicijas į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą, išreikštas BVP procentine dalimi, Airija Sąjungoje užima 25-ą vietą. Didžiausių infrastruktūros trūkumų esama transporto, vandens paslaugų ir būstų sektoriuose. Pagrindinėse šalies miestų teritorijose naujų būstų paklausa šiuo metu gerokai viršija pasiūlą. Todėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto ir nuomos kainos ir toliau sparčiai auga, o dėl to savo ruožtu pastaruoju metu smarkiai padidėjo atskirtis dėl būsto ir padaugėjo benamių. Šiuo metu nėra būsto pervaldinimo požymių, tačiau jei būsto pasiūlos apribojimai nebus pašalinti, jie gali sukelti makrofinansinę riziką. Aprūpinti naujais būstais reikiamose vietovėse padėtų nuoseklus ir laiku įgyvendinamas teritorijų planas;

- (14) Airijos ekonomika yra pasidalijusi į dvi grupes: Airijos subjektams priklausančias įmones (daugiausia mažąsias ir vidutines įmones) ir Airijoje veikiančias dideles tarptautines bendroves. Tarptautinių bendrovių ir Airijos subjektams priklausančių įmonių ryšiai išlieka riboti. Jų eksporto veiklos rezultatai ir duomenys labai skiriasi, o našumo atotrūkis tarp jų didėja. Airijos subjektams priklausančios įmonės eksportuoja mažiau nei Airijoje įsisteigusios tarptautinės bendrovės. Jų eksportas yra labai sutelktas pagal sektorius ir paskirties vietą, todėl jos yra labiau neapsaugotos nuo sukrėtimų. Investicijomis į inovacijas būtų skatinamas Airijos įmonių našumas ir eksporto potencialas, o jų veiklos rezultatus galėtų padėti stabilizuoti eksporto ir jo krypties įvairinimas. Viešosios išlaidos moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai tebėra mažos. Kad būtų iki galo įgyvendintos priemonės, kuriomis didinama viešųjų mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros apimtis, visų pirma priemonės, skirtos MVĮ inovacijų pajėgumui didinti, būtina atnaujinti tvarias investicijas. Siekiant paskatinti MVĮ diegti inovacijas, inovacijų politika galėtų būti perorientuota į labiau tiesioginių formų finansavimą. Valdžios sektoriaus parama įmonių moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai vis dažniau buvo paremta mokslinių tyrimų ir plėtros mokesčių kreditais. Geriau patenkinti Airijos naujų novatoriškų įmonių poreikius ir padėti išnaudoti didelį tarptautinių bendrovių investavimo potencialą padėtų tikslingesnės politikos priemonės, derinamos kartu su labiau tiesioginiu finansavimu. Tai sudarytų palankesnes sąlygas naudotis pasaulinėmis vertės grandinėmis ir paspartinti žinių sklaidą;
- (15) atsižvelgiant į padidėjusį išorės netikrumą, siekiant užtikrinti finansų sektoriaus stabilumą svarbu toliau mažinti neveiksnių paskolų mastą. Nors padaryta tam tikra pažanga, didelis neveiksnių paskolų ir viso paskolų portfelio santykis ir toliau riboja bankų pelningumą bei stabdė visišką ekonominį namų ūkių ir įmonių atsigavimą. Namų ūkiai ir vietos įmonės ir toliau mažina įsiskolinimą, tačiau jis tebėra vienas didžiausių Sąjungoje – 276,8 % BVP (2016 m. rugsėjo mėn.). Didelės įmonių skolos gali kliudyti joms skolintis investicijoms reikalingų lėšų, o tai taip pat riboja bankų galimybę didinti savo pačių pelningumą;

- (16) Airijos centrinio banko duomenimis, 2016 m. rugsėjo mėn. vidutinis Airijos vidaus bankų neveiksnių paskolų ir viso paskolų portfelio santykis sudarė 14,2 %. Tai gerokai viršija 5,3 % Sąjungos vidurkį. 2016 m. rugsėjo mėn. Airijos vidaus bankų neveiksnių paskolų sumažėjo 12,7 mlrd. EUR arba 32,7 %, palyginti su padėtimi lygiai prieš metus. Įsiskolinimo pertvarkymo tempas šiek tiek sulėtėjo, nes likusį ilgalaikį įsiskolinimą taip pat yra sunkiausia restruktūrizuoti. Tempas neturėtų sulėtėti – įsiskolinimų restruktūrizavimas turėtų būti tvarus ilguoju laikotarpiu ir reikėtų apsvarstyti įvairias skolos mažinimo formas. 2016 m. rugsėjo mėn. pabaigoje 14 % hipotekos paskolų mokėjimų vėlavo, o sąskaitos, kurių mokėjimai vėlavo daugiau kaip dvejus metus, sudarė maždaug 70 % viso hipotekos paskolų likučio, kurio atveju mokėjimai vėlavo daugiau kaip 90 dienų, įsiskolinimo. Susirūpinimą taip pat kelia šalies bankų suteiktos komercinės nekilnojamojo turto paskolos ir paskolos įmonėms, nes neveiksnių paskolų ir viso paskolų portfelio santykis 2016 m. rugsėjo mėn. sudarė atitinkamai 32,6 % ir 11,8 %. Vis dar menkai naudojamos asmenų nemokumo, bankroto, administravimo ir neteisminio ginčų sprendimo procedūros, kuriomis siekiama atkurti namų ūkių ir įmonių gyvybingumą, ir turėtų būti labiau skatinama jomis naudotis. Turėtų prasidėti kelis kartus atidėtas galutinis centrinio kreditų registro kūrimo etapas. Užbaigti jį kurti turėtų būti prioritetas, nes juo bus remiamasi vykdant tinkamą skolininkų kredito rizikos vertinimą ir užtikrinant apdairų skolinimą ateityje;
- (17) 2016 m. pabaigoje pradėtas įgyvendinti 2015 m. Teisinių paslaugų reguliavimo įstatymas (toliau – 2015 m. įstatymas). Itin svarbu, kad Airija, siekdama didinti konkurenciją šiame sektoriuje, visapusiškai įgyvendintų 2015 m. įstatymą, nes jis leis advokatams tiesiogiai pradėti verstis profesine veikla, kurti daugiasritę veiklą vykdančių įmonių grupes ir Airijoje taikyti alternatyvius kitose valstybėse narėse taikomus verslo modelius. Nepriklausomos teisinės paslaugos yra svarbios visiems ekonomikos sektoriams, o jų išlaidos daro poveikį Airijos konkurencingumui. Todėl labai svarbu, kad įgyvendinant 2015 m. įstatymą po viešų konsultacijų būtų įtrauktos konkurenciją didinančios ir išlaidas mažinančios nuostatos arba kad tos nuostatos būtų įtrauktos į Teisinių paslaugų reguliavimo tarnybos nustatytinas taisykles, kad būtų skatinama konkurencija ir mažinamos išlaidos;

- (18) atsižvelgdama į 2017 m. Europos semestrą, Komisija atliko išsamią Airijos ekonominės politikos analizę ir ją paskelbė 2017 m. šalies ataskaitoje. Be to, ji įvertino 2017 m. stabilumo programą, 2017 m. nacionalinę reformų programą, taip pat veiksmus, kurių Airija ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais jai skirtas rekomendacijas. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Airijos politikai, bet ir tai, kaip laikomasi Sąjungos taisyklių ir gairių, nes bendrą Sąjungos ekonomikos valdymą būtina stiprinti Sąjungos lygio priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų;
- (19) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2017 m. stabilumo programą, o jos nuomonė⁶ pateikta visų pirma toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje;
- (20) atsižvelgdama į Komisijos nuodugnios apžvalgos ir šio vertinimo rezultatus, Taryba išnagrinėjo 2017 m. nacionalinę reformų programą ir 2017 m. stabilumo programą. Jos rekomendacijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį pateiktos toliau išdėstytose 1–3 rekomendacijose,

REKOMENDUOJA Airijai 2017–2018 m. imtis šių veiksmų:

1. 2018 m. toliau dėti dideles fiskalines pastangas pagal Stabilumo ir augimo pakto prevencinės dalies reikalavimus. Visas nenumatytas pajamas, gaunamas dėl patikimų ekonominių ir finansinių sąlygų, įskaitant pajamas iš turto pardavimo, panaudoti tam, kad būtų sparčiau mažinamas valdžios sektoriaus bendrosios skolos santykis. Apriboti mokesčių išlaidų aprėptį bei kiekį ir išplėsti mokesčių bazę.

⁶ Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

2. Tikslingiau panaudoti valdžios sektoriaus išlaidas, pirmenybę teikiant viešosioms investicijoms į transportą, vandens paslaugas ir inovacijas, visų pirma tas, kuriomis remiamos MVĮ. Gerinti socialinę infrastruktūrą, įskaitant susijusią su socialiniu būstu ir kokybiška vaikų priežiūra; įgyvendinti integruotas aktyvumo skatinimo politikos priemones, kuriomis būtų gerinamos žemos kvalifikacijos asmenų perspektyvos įsidarbinti ir sprendžiama namų ūkių mažo darbo intensyvumo problema.
3. Skatinti nuolatinį ir tvaresnį neveiksnių paskolų mažinimą įgyvendinant pertvarkymo strategijas, kuriose būtų numatomi perspektyvioms įmonėms ir namų ūkiams taikomi skolų nurašymai, ypatingą dėmesį skiriant ilgalaikio įsiskolinimo pertvarkymui.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas
